

י"ט אדר, תשס"ט

15 מרץ, 2009

חברי סגל יקרים,

לקראת אסיפת החירום שמכנס יו"ר ארגון הסגל האקדמי הבכיר, ברצוננו לשתף אתכם בהתפתחויות האחרונות הקשורות במשא ומתן עם ועד הארגון.

בסוף השבוע האחרון נחצה קו אדום בסכסוך בין ההנהלה לוועד ארגון הסגל הבכיר: סקר פנימי שערך ועד הארגון, הועבר בצורה מתוזמרת ומכוונת לכל כלי התקשורת המקומיים בעיר וגרם לפגיעה קשה בתדמיתה של האוניברסיטה בקרב ציבור הסטודנטים הפוטנציאלי שלה. קשה להעלות על הדעת התנהגות כה חסרת אחריות שחוצה את כל הקווים האדומים. מעבר למתקפה הנמשכת על הנהלת האוניברסיטה, במהלכים נמהרים אלו הייתה פגיעה ממשית בבית של כולנו.

כידוע, ישנם חילוקי דעות בין ההנהלה לבין ועד ארגון הסגל הבכיר בעניין הפנסיה - ואנו עושים מאמצים רבים כדי לפתור אותם. ואולם, ועד הארגון הבכיר אינו בוחל באמצעים, גם כאלה שפוגעים באוניברסיטה כולה ובמעמדה הציבורי, כדי להרוס כל הושטת יד מצידנו לפיתרון הסכסוך. אין מנוס מלהסיק שוועד הארגון הסגל הנוכחי לא רק מקשה ומסרב להגיע לפתרון אלא תורם במעשיו לפגיעה חמורה ומתמשכת באוניברסיטה ובחברי הסגל שאותם הוא אמור לייצג.

[1] פעולת גישור עם הועד

בניגוד לטענתו של יו"ר ועד ארגון הסגל האקדמי הבכיר, הנהלת האוניברסיטה אינה מתנגדת להגיע להבנות ולשיתוף פעולה עם הסגל. להפך, ההנהלה הסכימה למהלך של גישור בינה ובין ועד ארגון הסגל. את המהלך הובילו ארבעה מגשרים, כולם חברי ארגון הסגל האקדמי הבכיר, שהתנדבו לעשות זאת מתוך דאגתם הכנה לעתיד האוניברסיטה. לאחר שיחות מקדימות עם הנשיא ויו"ר הארגון, הציעו המגשרים נוסחה שתסדיר את היחסים בין ההנהלה והארגון. הגם שהצעתם המקורית של המגשרים הייתה כרוכה בווייתורים ניכרים מצד ההנהלה, **קיבלו אותה נציגי ההנהלה כפי שהיא במלואה ללא כל שינוי**, בעוד שוועד הארגון דחה את הצעת המגשרים, ודרש להכניס בה תיקונים רבים אשר ההנהלה לא יכולה להסכים להם. מאז, ובמשך למעלה מחודש ימים, חזרו המגשרים והציעו הצעות לתיקונים ועדיין לא נמצאה הנוסחה שתספק את ועד הארגון. במקביל לכך שהארגון הערים קשיים על הגעה להבנות, נקט יו"ר הארגון בשורה של צעדים שאין להבינם אלא כהסלמה מכוונת שמטרתה למנוע את גיבוש ההבנות בין ההנהלה לסגל.

2] משיכת כספים לצרכי תשלום פנסיה לגמלאים

לאור המשבר הכספי בו נתונות האוניברסיטאות, נאלצה ההנהלה, כמו ההנהלות של אוניברסיטאות אחרות, למשוך כספים מן היעודה הפנסיונית. משיכת הכספים נעשתה רק לאחר שורה ארוכה של דיונים בעניין זה בין ההנהלה לוועד ארגון הסגל. במקום לחתור להבנות עם ההנהלה, פנה הוועד לבית הדין האזורי לעבודה בבקשה להוציא צו מניעה שימנע מן ההנהלה לעשות שימוש ביעודות. בית הדין האזורי דחה את בקשת הוועד והיא חזרה ונדחתה גם בבית הדין הארצי לעבודה.

גם לאחר שבית הדין הארצי לעבודה אישר לאוניברסיטה למשוך כספים מהיעודות הפנסיוניות, נמנעה ההנהלה במשך מספר שבועות מלעשות כן בניסיון נוסף להגיע להבנה עם הוועד. לצערנו, שוב לא הושגה הבנה בנושא זה. בשל המצב הכלכלי והקיצוץ בתזרים הממשלה לאוניברסיטה, נאלצה לבסוף ההנהלה למשוך את הכספים לצרכי תשלום פנסיה לגמלאים, המטרה שלשמה נועדו היעודות הללו. **משיכת הכספים נעשתה על פי המתווה שאישר בית הדין הארצי לעבודה, שאליו פנה, כאמור, ועד ארגון הסגל.**

במקום מו"מ ישיר וענייני, העדיף הוועד להביא את העניין לבית הדין לעבודה – על ההוצאות הכרוכות בכך לשני הצדדים -- ועד סוף אפריל צפוי להינתן פסק דין. הנהלת האוניברסיטה מכבדת וכיבדה את זכותו של הארגון להביא את המחלוקת לבית הדין לעבודה, אבל הארגון, שבחר בעצמו להביא את העניין לבית הדין, במקום לתת לבית-הדין לעבודה לקבוע בעניין מנהל מאבק במקביל, בטרם הוכרע העניין בערכאות שהוא עצמו בחר. דהיינו, כיום המצב הוא שמתנהל גם מאבק משפטי לגיטימי בבית-הדין לעבודה וגם מאבק נוסף שאינו לגיטימי והפוגע באוניברסיטה מבפנים ומבחוץ. יתרה מכך, במסגרת ההליך המשפטי אשר עדין מתקיים בבית הדין האזורי לעבודה **הסכים ארגון הסגל האקדמי, תמורת אישור בקשתו לדחות את מועד הגשת סיכומיו לבית הדין (עקב שהות יו"ר הארגון בחו"ל), לאפשר לאוניברסיטה למשוך 3 מיליון ₪ נוספים מהיעודות, מעבר לסכום שאישר בית הדין הארצי.** האם ניתן לכנות התנהלות זו כפעולה חד-צדדית של ההנהלה?

3] עצירת המגעים ללא כל סיבה עניינית

אין שום סיבה עניינית להתפרצותו המחושבת והמתוזמנת היטב של ועד הארגון נגד ההנהלה בשבוע האחרון, בעוד נמשכים הדיונים עם המגשרים. זאת ועוד, ההנהלה מקיימת דיונים בתוכנית הצמיחה שבה משתתפים חברי סגל אקדמיים, חברי סגל מנהלי, יו"ר ארגון הסגל המנהלי, ויו"ר ארגון הסגל האקדמי. הדיונים מתקדמים במישורים שונים, כולל בחירתה של חברת ייעוץ חיצונית אשר תסייע לאוניברסיטה בגיבוש תכנית הצמיחה. מיותר לציין כי הפרסומים של השבוע האחרון בכל העיתונות המקומית אינם מסייעים לשאיפת כולנו לקדם את המוסד, הן מבחינה אקדמית והן מבחינת מעמדו בדעת הקהל לא רק בחיפה והצפון אלא בארץ כולה.

[4] הישגי ההנהלה בהתמודדות עם המשבר הכספי

במאבקה להגדלת המשאבים שמקצה ות"ת לאוניברסיטה, הגיעה ההנהלה בחודשים האחרונים לשורה של הישגים חסרי תקדים, התורמים באורח משמעותי לשיפור מצבה הכלכלי של האוניברסיטה. בין הישגים אלו ניתן למנות את החלטת ות"ת להכניס כבר בשנה זו את אוניברסיטת חיפה להסדר פנסיה (שחל על יתר האוניברסיטאות שבהן פנסיה תקציבית) אשר במסגרתו היא ממנת כ-40% מהעלות בפועל של הפנסיה התקציבית באוניברסיטה. החלטה זו כבר באה לידי ביטוי בתקציב תשס"ט. עוד החליטה ות"ת להוסיף לאוניברסיטת חיפה מכסה משמעותית של 1,000 סטודנטים מתוקצבים (מדובר בפוטנציאל תוספת הכנסות של כ-14 מיליון ₪ בשנה). גם החלטה זו כבר באה לידי ביטוי בתקציב שנה זו. לאחר משא ומתן קשה הכירה ות"ת, בעקבות תביעת ההנהלה, בצורך לפצות את האוניברסיטה על קיפוחי העבר וכבר העבירה סכום ראשוני משמעותי בהקשר זה. הישגים אלו הם בעלי משמעות כספית רבה, ובולטים לאור המצב התקציבי הקשה שבו מצויות ות"ת ומערכת ההשכלה הגבוהה בישראל. גם בתחום של גיוס תרומות נערך בתקופה זו רה-ארגון שעשוי להזרים משאבים נוספים על אלו שגדלו משמעותית (הוכפלו) בשנים האחרונות – ועל כך נמסר דיווח שוטף לסגל בהזדמנויות שונות.

[5] צמיחה אקדמית מרשימה

למרות המצוקה והצורך לכסות על גירעונות העבר, הצליחה הנהגת האוניברסיטה להביא בארבע השנים האחרונות לצמיחה אקדמית מרשימה של המערכת כולה: הוגדר חזון האוניברסיטה; עוצבה תכנית לפיתוח אקדמי לעשור שנים; גדלו ב-1197 סטודנטים, מתוכם גידול של 179 תלמידי דוקטורט; שליש מן התלמידים במוסד לומדים לתואר שני. הישגים אלו לא היו מתאפשרים אלמלא גידול משמעותי במערך המלגות, אשר גדלו בשיעור של כ-40% בארבע השנים האחרונות. כמו כן, נפתחו יותר מעשרה חוגים ובתי"ס חדשים; הוקמו מרכזי מחקר; תשתית מעבדות; נקלטו למעלה מ-100 חברי סגל חדשים; נבנים בית סטודנט ומורחבת הספרייה; העלינו את חלקנו במודל המחקר מ-3% ל-קרוב ל-5%; הסכמנו עם הטכניון על הליכה משותפת לביה"ס לרפואה בגליל; הוכשרה עתודה אקדמית ניהולית; וזוהי רק רשימה חלקית של הישגים בתקופת מצוקה, כולם הושגו בהבנה ובתיאום בין ההנהלה לדיקנים ולסנאט.

[6] האם הישגי ההנהלה מנוגדים לאינטרסים של הוועד?

ניתן לקבל את הרושם שדווקא הישגי ההנהלה, ההתקדמות הרבה בשיחות עם המגשרים, והאווירה הנינוחה והעניינית שבדיונים עם חברי הסגל על תכנית הצמיחה, הם שהביאו את יו"ר ארגון הסגל האקדמי להחלטתו להסלים את המצב באורח מלאכותי ולקרוא לאסיפה דחופה של הארגון תוך הישענות על טענות מופרכות (כמו למשל, שההנהלה לא מוכנה להגיע להבנות). האם סיום הסכסוך עם ההנהלה עומד בניגוד לאינטרסים האישיים של העומד בראש ועד הארגון? מה מניע את הוועד במסע המשפטי והפרסומי כנגד האוניברסיטה? האם חברי הסגל מודעים להוצאות הכרוכות במאבק זה, המחייב את שני הצדדים בהוצאות משמעותיות ביותר בתקופה של משבר כלכלי?

[7] השימוש המגמתי בסקר שביעות הרצון

ההסלמה המכוונת של השבוע האחרון מתבטאת גם בהתנהגות חסרת אחריות של ועד הארגון בקשר לסקר "שביעות הרצון" שערך. מבלי להיכנס לתוכנו של הסקר, יש להעיר שתזמון עריכת הסקר בעיצומו של סכסוך עבודה ומאבק משפטי מתמשך של ועד ארגון הסגל בהנהלה, המתקיים תוך מסע הכפשות נגד ההנהלה, מוריד מטבע הדברים מאמינותו. הנהלת האוניברסיטה קיבלה ומקבלת כל ביקורת עניינית והיא קשובה לרחשי הלב של הסגל והסטודנטים. ואולם, ועד הארגון לא הסתפק בפרסום ממצאי הסקר (שהתקבלו כבר לפני זמן רב ונשלפו משום מה רק עתה), ופרסם גם הכפשות אנונימיות, חסרות בסיס, שנכתבו כ"הערות פתוחות" של כמה מהמשיבים לסקר. פרסום זה מהווה התנהגות בלתי-ראויה. ועד הארגון אף פגע בפרסום זה בחברי סגל מנהליים ששמו הוכפש. האם היה מישו מעלה על דעתו פרסום דומה של הערות הכפשה אנונימיות של סטודנטים בהערכתם את המרצים? ומדוע בכלל לא נשאלו שאלות בסקר על המרצים עצמם? על ראשי חוגים ודיקנים? הלא הללו רלוונטיים ביותר להתנהלות האוניברסיטה בכלל והמערכת האקדמית בפרט.

יתר על כן, בצורה הנראית מתוזמרת ומכוונת, הועברו ממצאי הסקר שערך הארגון לכל כלי התקשורת המקומיים, שהשתמשו בהם כדי להשחיר את דמותה של האוניברסיטה בקרב הציבור, אשר מהווה את אחד המקורות העיקריים הן לתרומות והן למאגר הסטודנטים הפוטנציאליים שלנו. נראה, שמלכתחילה לא היה הסקר אלא אמצעי בידי ועד הארגון למאבק בהנהלה ובסופו של דבר הוא הפך לכלי לניגוחה של האוניברסיטה, ולהרס המוסד של כולנו.

[8] סיום הסכסוך לאלתר

אכן ישנם חילוקי דעות בין ההנהלה לבין ארגון הסגל האקדמי הבכיר, אך הפערים בין הצדדים אינם גדולים וברצון טוב ובמאמץ משותף ניתן להתגבר עליהם ולהתמודד יחדיו עם האתגרים הניצבים בפני האוניברסיטה, ואלו אינם פשוטים כלל.

אנו קוראים לכם להשמיע את קולכם כנגד התנהגות חסרת אחריות זו, וכנגד מדיניות העימות והמדון שסיגל לעצמו ועד הארגון בעת הזאת. כל האוניברסיטאות נמצאות במאבק להבטחת קיומן העצמאי ולניהולן העצמי מול גורמים עוינים מבחוץ. האם זו השעה ל"הבערת הקמפוס"? לכריתת הענף שעליו כולנו יושבים?

אנו מאמינים ופועלים למען שגשוגו של הבית הזה. רק שילוב ידיים של כולנו למען האוניברסיטה יצמצם את חילוקי הדעות וישפר משמעותית את מצבה הפיננסי והאקדמי.

פרופסור יוסי בן-ארצי
רקטור האוניברסיטה

אוניברסיטת חיפה

פרופסור אהרון בן-זאב
נשיא האוניברסיטה